Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2025)0155

Sprawozdania Komisji w sprawie Albanii za lata 2023 i 2024

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących Albanii za lata 2023 i 2024 (2025/2017(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Albanii, z drugiej strony[1],

– uwzględniając wniosek Albanii o członkostwo w UE złożony 24 kwietnia 2009 r.,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529 z dnia 15 września 2021 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III)[2],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1449 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich[3],

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 lutego 2020 r. pt. „Usprawnienie procesu akcesyjnego – wiarygodna perspektywa członkostwa w UE dla państw regionu Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0057),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 8 listopada 2023 r. pt. „Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2023 r.” (COM(2023)0690), któremu towarzyszy dokument roboczy służb

---

1 Dz.U. L 107 z 28.4.2009, s. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
2 Dz.U. L 330 z 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 Dz.U. L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

Komisji „Sprawozdanie za rok 2023 dotyczące Albanii” (SWD(2023)0690),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 8 listopada 2023 r. pt. „Nowy plan wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich” (COM(2023)0691),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 marca 2024 r. w sprawie reform poprzedzających rozszerzenie oraz przeglądów polityki (COM(2024)0146),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 lipca 2024 r. pt. „Sprawozdanie na temat praworządności z 2024 r.” (COM(2024)0800) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie na temat praworządności z 2024 r. – Rozdział dotyczący sytuacji w zakresie praworządności w Albanii” (SWD(2024)0828),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 października 2024 r. pt. „Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2024 r.” (COM(2024)0690), któremu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji „Sprawozdanie za rok 2024 dotyczące Albanii” (SWD(2024)0690),

– uwzględniając program reform Albanii przedłożony w ramach unijnego Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich, zatwierdzony przez Komisję 23 października 2024 r.,

– uwzględniając sprawozdanie końcowe z misji obserwacji wyborów z ramienia Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka przy Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE/ODIHR) z dnia 29 września 2023 r. w sprawie wyborów lokalnych w Albanii 14 maja 2023 r.,

– uwzględniając sprawozdanie końcowe misji obserwacji wyborów OBWE/ODIHR z dnia 26 lipca 2021 r. w sprawie wyborów parlamentarnych w Albanii 25 kwietnia 2021 r.,

– uwzględniając wspólną opinię Komisji Weneckiej i OBWE/ODIHR z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie zmian w konstytucji Albanii z dnia 30 lipca 2020 r. oraz w kodeksie wyborczym Albanii z dnia 5 października 2020 r.,

– uwzględniając deklarację z Sofii, przyjętą na szczycie UE–Bałkany Zachodnie 17 maja 2018 r., i załączony do niej program działań priorytetowych z Sofii,

– uwzględniając deklarację z Zagrzebia przyjętą 6 maja 2020 r. podczas szczytu UE–Bałkany Zachodnie,

– uwzględniając oświadczenia ze szczytów UE–Bałkany Zachodnie, które odbyły się w Brukseli w dniach 13 grudnia 2023 r. i 18 grudnia 2024 r.,

– uwzględniając proces berliński zapoczątkowany 28 sierpnia 2014 r.,

– uwzględniając światowy ranking wolności prasy organizacji Reporterzy bez Granic za rok 2024,

– uwzględniając coroczny wskaźnik postrzegania korupcji z 2024 r. opublikowany przez Transparency International,

– uwzględniając raport Światowego Forum Ekonomicznego z 2024 r. pt. „Global Gender Gap Report” [raport w sprawie nierówności płci na świecie],

– uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Albanii,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A10-0106/2025),

A. mając na uwadze, że rozszerzenie jest najskuteczniejszym instrumentem polityki zagranicznej UE i geostrategiczną inwestycją w długotrwały pokój, demokrację, stabilność i bezpieczeństwo na kontynencie;

B. mając na uwadze, że UE pozostaje głównym partnerem politycznym i gospodarczym krajów Bałkanów Zachodnich; mając na uwadze, że UE w dalszym ciągu jest zdecydowanie największym partnerem handlowym i inwestycyjnym Albanii oraz największym dostawcą pomocy finansowej;

C. mając na uwadze, że rozszerzenie jest procesem opartym na osiągnięciach, demokracji, praworządności i prawach podstawowych; mając na uwadze, że przystąpienie Albanii do UE zależy od trwałych, pogłębionych i nieodwracalnych reform w podstawowych obszarach, począwszy od praworządności i funkcjonowania instytucji demokratycznych;

D. mając na uwadze, że Albania jest krajem kandydującym do UE od 2014 r., w lipcu 2022 r. rozpoczęła negocjacje akcesyjne, a w listopadzie 2023 r. pomyślnie zakończyła przegląd zgodności prawa krajowego z prawem unijnym;

E. mając na uwadze, że 15 października 2024 r. Albania rozpoczęła negocjacje w sprawie klastra 1 dotyczącego kwestii podstawowych, 17 grudnia 2024 r. w sprawie klastra 6 dotyczącego stosunków zewnętrznych; 14 kwietnia 2025 r. w sprawie klastra 2 dotyczącego kwestii podstawowych, a 22 maja 2025 r. w sprawie klastra 3

dotyczącego konkurencyjności i wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu;

F. mając na uwadze, że Albania jest wiarygodnym partnerem w polityce zagranicznej i jest w pełni dostosowana do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE;

G. mając na uwadze, że Albania jest celem zagranicznych szkodliwych kampanii wpływu, których celem jest wywoływanie niezgody, napięć i przemocy oraz destabilizacja całego regionu, takich jak rosyjska dezinformacja i ingerencja w wybory, a także budzące wątpliwości inwestycje podmiotów spoza UE, takich jak Chiny; mając na uwadze, że rosyjskie i irańskie ataki cybernetyczne przeciwko Albanii w latach 2022 i 2023 zakłóciły krytyczne funkcje rządowe, co pokazuje, że w trakcie procesu integracji z Unią Europejską Albania stoi w obliczu zagrożeń hybrydowych;

H. mając na uwadze, że w albańskim systemie wyborczym nadal występują niedociągnięcia wyborcze i poważne słabości; mając na uwadze, że nie uwzględniono jeszcze w pełni zaleceń OBWE/ODIHR dotyczących dalszej poprawy przebiegu wyborów w Albanii;

I. mając na uwadze, że Albania uczestniczy w misjach i operacjach w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony UE, w tym w operacji EUFOR ALTHEA w Bośni i Hercegowinie;

J. mając na uwadze, że ochrona mniejszości narodowych i etnicznych ma kluczowe znaczenie dla krajów aspirujących do członkostwa w UE; mając na uwadze, że Albania przyjęła przepisy wykonawcze dotyczące zasady wolnego samookreślenia oraz używania języków mniejszościowych;

K. mając na uwadze, że rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie uwydatnia zasadnicze znaczenie rozszerzenia UE dla zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności na naszym kontynencie;

1. z zadowoleniem przyjmuje niezmienne zaangażowanie Albanii na rzecz integracji z UE, odzwierciedlające konsensus między wszystkimi partiami politycznymi, zarówno rządowymi, jak i opozycyjnymi, i ogromne poparcie obywateli, oraz wyraża uznanie dla konsekwentnego pełnego dostosowania się Albanii do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE oraz promowania międzynarodowego porządku opartego na zasadach, w tym dla jej kategorycznej odpowiedzi na rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, polegającą na dostosowaniu się do unijnych środków ograniczających przeciwko Rosji i Białorusi; dostrzega aktywną rolę tego kraju w regionie i w inicjatywach regionalnych;

2. z zadowoleniem przyjmuje ambitny cel Albanii, jakim jest zakończenie negocjacji akcesyjnych do końca 2027 r., oraz szybkie postępy poczynione w ostatnich latach, w szczególności otwarcie

dwóch klastrów rozdziałów negocjacyjnych w 2024 r. i jak dotąd dwóch kolejnych w 2025 r.; przypomina, że kraje kandydujące przechodzą dogłębną transformację w celu spełnienia kryteriów członkostwa podczas negocjacji akcesyjnych, co trwa tak długo, jak długo trwa wdrażanie niezbędnych reform; podkreśla potrzebę zwiększenia przejrzystości, rozliczalności i inkluzywności procesu akcesyjnego, w tym jego wymiaru parlamentarnego; przestrzega przed wszelkimi działaniami, które mogłyby podważyć mechanizmy kontroli i równowagi;

3. zauważa, że tempo procesu przystąpienia do UE zależy od postępów kraju kandydującego w dostosowywaniu się do dorobku prawnego UE i w jego wdrażaniu, a także od należytego funkcjonowania wszystkich instytucji krajowych, i opiera się na praworządności, dobrych rządach i prawach podstawowych; wzywa Albanię, aby przyspieszyła reformy, których celem jest wzmocnienie praworządności oraz wzrost gospodarczy, walka z korupcją i przestępczością zorganizowaną, zapobieganie handlowi ludźmi, zapewnienie ochrony praw podstawowych oraz poczynienie postępu w obszarach wolności wypowiedzi, swobodnego dostępu do informacji oraz pluralizmu i niezależności mediów;

4. z zadowoleniem przyjmuje nowy unijny Instrument Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich, który zapewni Albanii 922 mln EUR w formie dotacji i pożyczek, gdy kraj ten spełni warunki określone w ambitnym programie reform;

5. odnotowuje przyjęcie przez Albanię krajowego planu integracji europejskiej na lata 2024–2026; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania powołała organy odpowiedzialne za proces integracji; apeluje o podjęcie większych wysiłków na rzecz zwiększenia przejrzystości i zaangażowania w komunikację publiczną na temat integracji z UE;

6. z zadowoleniem przyjmuje decyzję o otwarciu biura antenowego Parlamentu Europejskiego dla Bałkanów Zachodnich w Tiranie; zauważa, że biuro będzie służyć jako kluczowy punkt kontaktowy między Parlamentem Europejskim a parlamentami krajowymi, społeczeństwem obywatelskim i lokalnymi partnerami z całego regionu Bałkanów Zachodnich;

7. z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie 18 Albańczyków w stworzoną przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny inicjatywę wyznaczenia członków z krajów kandydujących, której celem jest zacieśnienie więzi z krajami kandydującymi i ułatwienie ich stopniowej integracji z UE;

Instytucje demokratyczne, media i społeczeństwo obywatelskie

8. podkreśla, że konstruktywna debata polityczna i uporządkowane postępowanie parlamentarne są najważniejszymi aspektami

demokratycznych rządów; potwierdza wspólną odpowiedzialność albańskich sił politycznych za wzmocnienie konstruktywnego i inkluzywnego dialogu politycznego oraz przezwyciężenie utrzymującej się silnej polaryzacji politycznej w tym kraju; ubolewa z powodu ciągłych konfrontacji i podburzającej retoryki polityków wszystkich partii oraz starć między rządzącą większością a opozycją; podkreśla konieczność wspierania kultury politycznej opartej na wzajemnym szacunku i przestrzeganiu norm demokratycznych, przy zapewnieniu, że rywalizacja polityczna nie osłabi stabilności instytucjonalnej, oraz wykazania pełnego poszanowania dla roli parlamentaryzmu przez położenie kresu atakom politycznym; apeluje o podjęcie prawdziwego dialogu w celu promowania stabilności politycznej i postępu, a także podkreśla potrzebę ponadpartyjnego konsensusu w sprawie programu integracji z UE i znaczącego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego; podkreśla potrzebę skuteczniejszego nadzoru parlamentarnego i poprawy funkcjonowania instytucji;

9. dostrzega rosnące zagrożenie zagranicznymi wrogimi wpływami i hybrydowymi metodami ingerencji w demokratyczne instytucje Albanii; podkreśla, że narracje prokremlowskie mają na celu podważenie zaufania publicznego do instytucji demokratycznych i promowanie antyzachodnich nastrojów; wzywa Albanię, aby wzmocniła odporność instytucjonalną na tajne finansowanie polityczne, manipulacje medialne i cyberzagrożenia, które mają bezpośredni wpływ na proces przystąpienia Albanii do UE; wzywa instytucje UE, aby uważnie monitorowały narażenie Albanii na wrogie wpływy zagraniczne;

10. z zadowoleniem przyjmuje zablokowanie przez Albanię rosyjskich stron internetowych szerzących dezinformację; podkreśla jednak potrzebę utworzenia skoordynowanego unijno-albańskiego mechanizmu reagowania na dezinformację, wzorowanego na platformie EUvsDisinfo, aby móc szybko obalić narracje Kremla i przeciwdziałać im; opowiada się za zwiększoną współpracą regionalną między krajami Bałkanów Zachodnich w celu wymiany najlepszych praktyk i opracowania wspólnych strategii zwalczania dezinformacji i ingerencji zagranicznej; ostrzega przed rosnącym wpływem mediów wspieranych przez chińskie państwo w Albanii;

11. podkreśla, że na albańskim parlamencie spoczywa obowiązek niezwłocznego respektowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego; podkreśla fundamentalną i niezastąpioną rolę parlamentu w zapewnianiu kontroli i równowagi; apeluje do Albanii, aby zapewniła prawdziwą demokratyczną rozliczalność i silniejsze, bardziej przejrzyste rządy;

12. odnotowuje wprowadzone w lipcu 2024 r. zmiany w kodeksie wyborczym Albanii, które umożliwiają albańskiej diasporze głosowanie poza granicami kraju i wprowadzają częściowo otwarte

listy kandydatów; odnotowuje wybory parlamentarne z 11 maja 2025 r. i podkreśla, że na podstawie wstępnych wniosków OBWE/ODIHR wybory przeprowadzono w sposób uczciwy i profesjonalny, ale odbyły się one w silnie spolaryzowanym środowisku, a kandydaci nie mieli równych szans; wyraża zaniepokojenie, że partia rządząca odniosła korzyści z powszechnego wykorzystania zasobów administracyjnych; zauważa, że w nadchodzących miesiącach oczekuje się publikacji sprawozdania końcowego OBWE/ODIHR, które będzie zawierać ocenę końcową i zalecenia, które mają zostać wdrożone; wzywa wszystkie ugrupowania, aby wykazały wolę polityczną na rzecz kompleksowej i pluralistycznej reformy systemu wyborczego w celu pełnego i terminowego wdrożenia wszystkich zaleceń OBWE/ODIHR i Komisji Weneckiej, w tym zaleceń dotyczących wyborów i finansowania partii politycznych;

13. ubolewa, że w ostatnich latach sytuacja wolnych mediów i niezależnych dziennikarzy uległa pogorszeniu; z zaniepokojeniem zauważa, że na niezależność i pluralizm mediów w Albanii nadal ma wpływ wysoka koncentracja rynku, nakładanie się interesów biznesowych i politycznych, brak przejrzystości finansowania i własności, zastraszanie i niepewne warunki pracy dziennikarzy; zauważa, że w światowym rankingu wolności prasy z 2024 r. opublikowanym przez Reporterów bez Granic Albania zajmuje 99. miejsce, co odzwierciedla obecne problemy związane z koncentracją własności mediów, ingerencją polityczną i groźbami wobec dziennikarzy; podkreśla, że brak przejrzystości w finansowaniu mediów i strukturach własnościowych zwiększa ryzyko stronniczości redakcyjnej i infiltracji zagranicznej propagandy oraz osłabia zaufanie publiczne do dziennikarstwa; wzywa władze albańskie do zapewnienia przejrzystości własności mediów i egzekwowania polityki zerowej tolerancji dla zastraszania dziennikarzy; apeluje do rządu Albanii o wspieranie niezależnych platform weryfikujących informacje jako sposobu zapewnienia publicznego dostępu do rzetelnych informacji i ochrony integralności przestrzeni informacyjnej;

14. przypomina, że wszelkie zmiany ustaw medialnych powinny być zgodne z zaleceniami Komisji Weneckiej i powinny być wprowadzane w sposób przejrzysty i sprzyjający włączeniu społecznemu, w konsultacji z organizacjami medialnymi, w celu zwiększenia wolności i samoregulacji mediów; z zadowoleniem przyjmuje uruchomioną przez Radę Europy wraz z UE platformę na rzecz ochrony dziennikarstwa i bezpieczeństwa dziennikarzy oraz sieć znaczących organizacji zajmujących się wolnością prasy; ubolewa, że nie poczyniono żadnych postępów w dostosowywaniu ram prawnych do dorobku prawnego i norm UE, w tym europejskiego aktu o wolności

mediów[1]; przypomina o konieczności wzmocnienia dziennikarstwa śledczego, weryfikacji informacji i umiejętności korzystania z mediów i przeciwdziałania nawoływaniu do nienawiści, dezinformacji i nieprawdziwym informacjom; wyraża zaniepokojenie utrzymującą się podżegającą retoryką przeciw mediom, w tym ze strony polityków wysokiego szczebla, urzędników publicznych i innych osób publicznych, która napędza kulturę zastraszania; zdecydowanie potępia coraz częstsze ataki słowne na dziennikarzy poruszających temat praworządności i korupcji, a także mizoginiczne nękanie dziennikarek w internecie, kampanie oszczerstw, przemoc i zamieszki; apeluje również o postawienie sprawców przed wymiarem sprawiedliwości; ubolewa, że w kodeksie karnym nie przewidziano ochrony dziennikarzy przed groźbami i przemocą; wzywa władze do przyjęcia ram prawnych, które skutecznie chroniłyby dziennikarzy, obrońców praw człowieka, działaczy na rzecz ochrony środowiska i inne zainteresowane strony przed niepokojącym wzrostem liczby strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej (SLAPP), do zniesienia penalizacji za zniesławienie i do poszanowania roli niezależnego dziennikarstwa jako kluczowej kontroli władzy oraz do współpracy z mediami w sposób zgodny z zasadami demokracji;

15. przypomina, że władze krajowe i lokalne są odpowiedzialne za poprawę przejrzystości, odpowiedzialności i włączenia społecznego przez prowadzenie znaczących i regularnych konsultacji publicznych z zainteresowanymi stronami; z zaniepokojeniem zauważa, że parlament albański wdraża ramy prawne dotyczące konsultacji publicznych głównie w sposób formalny; podkreśla potrzebę zwiększenia przejrzystości danych publicznych i kluczowych projektów legislacyjnych; domaga się zwiększenia zasobów finansowych, zdolności administracyjnych i autonomii fiskalnej władz lokalnych;

16. z zadowoleniem odnotowuje dynamiczne i konstruktywne społeczeństwo obywatelskie Albanii, które w procesie reform odgrywa istotną i pozytywną rolę; z zadowoleniem przyjmuje poprawę monitorowania wyborów i rosnący udział społeczeństwa obywatelskiego w nadzorowaniu procesu demokratycznego; podkreśla, że społeczeństwo obywatelskie ma podstawowe znaczenie dla wspierania demokracji i pluralizmu oraz promowania dobrych rządów i postępu społecznego; zachęca rząd Albanii, aby wzmocnił rolę społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji działających na rzecz praw kobiet, w procesie przystąpienia do UE, od wczesnego etapu i w przejrzystym procesie legislacyjnym; ubolewa, że

---

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1083 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia wspólnych ram dla usług medialnych na rynku wewnętrznym i zmiany dyrektywy 2010/13/UE (europejski akt o wolności mediów) (Dz.U. L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

organizacje społeczeństwa obywatelskiego działają w trudnym środowisku i otrzymują ograniczone finansowanie publiczne; nalega, aby stworzyć podstawy skutecznego systemu zwolnień z VAT zgodnie z zobowiązaniami podjętymi przez Albanię w ramach umowy o współpracy między UE a Albanią i IPA III; wzywa władze, aby przyspieszyły prace nad planem działania na lata 2024–2027 dotyczącym strategii politycznej rządu na rzecz bardziej sprzyjającego środowiska dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz aby ściśle monitorowały wdrażanie tego planu działania;

17. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie nowego stanowiska sekretarza stanu ds. administracji publicznej i walki z korupcją oraz podkreśla, jak ważne jest, aby był on skuteczny i przeprowadził reformy administracji publicznej i antykorupcyjne; jest nadal zaniepokojony ograniczonymi postępami w reformie administracji publicznej; nalega, aby władze albańskie skutecznie wdrożyły przepisy dotyczące rekrutacji opartej na osiągnięciach i przeprowadziły przegląd skuteczności obecnych struktur monitorowania nowej administracji publicznej i reform antykorupcyjnych; podkreśla potrzebę krzewienia kultury odpowiedzialności, bezstronnego dostępu do informacji publicznych i kontroli instytucji publicznych, w tym w odniesieniu do wdrażania programu reform; zauważa, że podmioty publiczne muszą poprawić swoją zgodność z wymogami dotyczącymi przejrzystości i zdolność reagowania na wnioski o udzielenie informacji;
18. ubolewa nad ograniczonymi postępami w dostosowywaniu ram prawnych dotyczących zamówień publicznych do dorobku prawnego UE; wyraża zaniepokojenie nowo wprowadzonymi tymczasowymi wyłączeniami w prawie zamówień publicznych; wzywa władze albańskie do usprawnienia konkurencyjnych postępowań o udzielenie zamówienia zgodnie z dorobkiem prawnym UE;

19. z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione przez Albanię w zakresie poprawy przekazywania danych do Eurostatu;

Prawa podstawowe

20. zauważa, że ramy prawne Albanii dotyczące przemocy ze względu na płeć nie są jeszcze w pełni dostosowane do konwencji stambulskiej; wyraża poważne zaniepokojenie, że przemoc wobec kobiet pozostaje palącą kwestią, a liczba kobietobójstw utrzymuje się na wysokim poziomie; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie przez Rzecznika Praw Obywatelskich mechanizmu monitorowania przypadków kobietobójstw; apeluje o usprawnienie usług wsparcia dla ofiar, w szczególności opieki zdrowotnej, finansowania schronisk, bezpłatnej pomocy prawnej oraz reintegracji i rehabilitacji ofiar; podkreśla potrzebę zwiększenia wsparcia finansowego i instytucjonalnego dla programów prewencyjnych, kampanii uświadamiających społeczeństwo oraz specjalistycznych szkoleń dla organów ścigania i organów sądowych w celu zapewnienia podejścia skoncentrowanego na ofiarach;

21. jest zaniepokojony utrzymującymi się niedociągnięciami, np. tym, że przepisy dotyczące osób z niepełnosprawnościami i równouprawnienia płci wciąż nie zostały dostosowane lub zostały tylko częściowo dostosowane do dorobku prawnego UE; dostrzega potrzebę pełnego dostosowania przez Albanię ram prawnych dotyczących przemocy ze względu na płeć do konwencji stambulskiej; zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Światowego Forum Ekonomicznego na temat nierówności płci na świecie z 2024 r. Albania spadła o sześć miejsc i zajmuje 23. miejsce na świecie, co wskazuje na pogłębiające się różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn; wyraża poważne zaniepokojenie, że przemoc wobec kobiet pozostaje palącą kwestią, a liczba kobietobójstw utrzymuje się na wysokim poziomie; wzywa do pełnego i skutecznego wdrożenia istniejącego prawodawstwa, w tym do bardziej rygorystycznego wykonywania środków ochrony i poprawy reakcji sądów na przypadki przemocy ze względu na płeć, jak podkreślono w sprawozdaniu Komisji Europejskiej dotyczącym Albanii za 2024 r.;

22. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie nowego i lepiej finansowanego krajowego planu działania na rzecz osób LGBTI+; ubolewa jednak, że nie poczyniono postępów w inicjowaniu niezbędnych przepisów w tej dziedzinie, i wzywa władze do przyjęcia niezbędnych przepisów dotyczących uznawania tożsamości płciowej i cech płciowych, a także związków partnerskich/małżeństw osób tej samej płci; ubolewa, że osoby LGBTI+ nadal doświadczają gróźb i obraźliwych kampanii w mediach, a instytucje publiczne nie zapewniają im odpowiedniej ochrony; zauważa, że kobiety mieszkające na obszarach wiejskich i w regionach oddalonych, kobiety romskie i pochodzenia egipskiego oraz osoby LGBTI+ wciąż mają ograniczony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej; wzywa instytucje publiczne, aby wykazały się silnym zaangażowaniem w ochronę praw osób LGBTI+ i zdecydowanie przeciwdziałały dyskryminacyjnemu językowi i mowie nienawiści wobec społeczności LGBTI+;

23. wzywa Albanię, aby w pełni szanowała autonomię Autokefalicznego Prawosławnego Kościoła Albanii i powstrzymała się od wszelkich działań, które podważają jego wolność wyrażania przekonań religijnych lub prawa własności; apeluje o zaprzestanie ingerencji w nominacje kościelne oraz o nawiązanie dialogu z władzami religijnymi w celu ochrony pluralizmu religijnego;

24. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie oczekiwanych aktów wykonawczych dotyczących praw osób należących do mniejszości, w szczególności w zakresie samookreślenia i używania języków mniejszości, w tym na poziomie samorządów lokalnych, oraz podkreśla, że przepisy te muszą zostać w pełni i skutecznie wdrożone, aby umożliwić korzystanie z praw mniejszości i prawa do edukacji w praktyce; wzywa władze do zapewnienia skutecznego wdrożenia tych przepisów, w szczególności poprzez przydzielenie odpowiednich zasobów agencjom centralnym i samorządom

lokalnym; wzywa władze do dopilnowania, by przeprowadzono przegląd procedur wyboru członków Komisji ds. Mniejszości Narodowych, zgodnie z zaleceniami Komisji i Komitetu Doradczego ds. Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych; wzywa władze do zwiększenia zdolności Państwowej Komisji ds. Mniejszości Narodowych oraz do zadbania o to, by była ona w pełni funkcjonalna i dysponowała odpowiednimi zasobami; wyraża zaniepokojenie utrzymującymi się problemami dyskryminacji i wykluczenia społecznego, które dotykają grupy mniejszościowe w Albanii; wzywa rząd Albanii do pełnego przestrzegania i ochrony praw człowieka, w tym praw mniejszości, oraz do zapewnienia niezwłocznego i dokładnego badania zarzutów dotyczących naruszeń praw człowieka, w tym mowy nienawiści; wzywa władze Albanii do wzmocnienia mechanizmów instytucjonalnych w celu zapobiegania dyskryminacji i zapewnienia znaczącego udziału w życiu politycznym wszystkich społeczności, zgodnie z zaleceniami zawartymi w sprawozdaniu Komisji Europejskiej z 2024 r. dotyczącym Albanii; wzywa Albanię do ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego, języków i tradycji mniejszości narodowych; wzywa Albanię do ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego, języków i tradycji mniejszości narodowych; wzywa Albanię do zapewnienia mniejszościom narodowym edukacji w ich języku ojczystym, w tym odpowiedniej edukacji na poziomie podstawowym i średnim w języku greckim w regionach tradycyjnie zamieszkanych przez grecką mniejszość narodową, oraz do zapewnienia wszystkim obywatelom nieograniczonego dostępu do publicznej edukacji na poziomie podstawowym, średnim i wyższym w całym kraju, a tym samym do pełnego wdrożenia odnośnych przepisów;

25. wzywa Albanię do ochrony i zachowania dziedzictwa religijnego i kulturowego greckiej mniejszości prawosławnej, w tym przez renowację i prawne uznanie kościołów i cmentarzy; wzywa władze, by powstrzymały się od wywłaszczenia lub rozbiórki nieruchomości o znaczeniu historycznym lub kulturowym dla mniejszości greckiej;

26. przypomina, że Albania powinna chronić prawo własności, w szczególności przez zdecydowane postępy w zakresie pierwszej rejestracji i wypłat odszkodowań, poprawę przejrzystości państwowego rejestru gruntów oraz jakości danych katastralnych w rejestrze nieruchomości, a także zapewnienie poszanowania prawa do rzetelnego procesu sądowego i skutecznego środka odwoławczego w przypadkach wywłaszczenia i usuwania nieruchomości;

27. zachęca rząd Albanii do zajęcia się niesprawiedliwościami popełnionymi przez reżim komunistyczny w odniesieniu do wszystkich wyznań religijnych i do ich naprawienia;

28. wyraża zaniepokojenie powolnym zwracaniem własności religijnej skonfiskowanej przez komunistów; zauważa ponadto z zaniepokojeniem, że pomimo licznych wniosków ze strony wyznań religijnych rząd Albanii nie zwrócił wszystkich przedmiotów

sakralnych, relikwii, ikon i archiwów skonfiskowanych przez reżim komunistyczny[1];

29. apeluje o zwiększenie inwestycji w modernizację systemu edukacji oraz zapewnienia jego jakości i włączenia społecznego; wzywa Albanię do wdrożenia środków wspierających możliwości zatrudnienia i edukacji dla osób z niepełnosprawnościami;

30. z zadowoleniem przyjmuje przeprowadzenie spisu ludności w Albanii w 2023 r.; wzywa władze do opublikowania szczegółowych danych i analizy tematycznej zgodnie z zaleceniem Komisji zawartym w jej sprawozdaniu z 2024 r. w sprawie Albanii;

31. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie ustawy o ochronie danych osobowych, której celem jest pełne dostosowanie do dorobku prawnego UE; wyraża uznanie dla władz Albanii za przyjęcie aktów wykonawczych dotyczących zasad korzystania z utworów osieroconych oraz bazy danych utworów chronionych prawem autorskim, a także sprawiedliwego wynagrodzenia z tego tytułu; wyraża jednak poważne zaniepokojenie przetwarzaniem danych osobowych i niedociągnięciami systemów informatycznych; wzywa władze albańskie, aby wzmocniły zabezpieczenia przed naruszeniami ochrony danych, ulepszyły działania prewencyjne, podniosły świadomość społeczną i zwiększyły zdolności instytucjonalne, aby skutecznie wdrożyć nową ustawę o ochronie danych osobowych; wzywa Albanię do dalszej współpracy z Urzędem UE ds. Własności Intelektualnej;

32. uznaje zacieśnienie współpracy między Albanią a UE w dziedzinie zarządzania przepływami migracyjnymi i kontroli granicznej, w szczególności za sprawą nowej krajowej strategii w dziedzinie migracji na lata 2024–2026 oraz współpracy z Fronteksem; przyjmuje do wiadomości protokół ustaleń między Włochami a Albanią;

Praworządność

33. pochwala postępy Albanii we wdrażaniu reform wymiaru sprawiedliwości mających na celu wzmocnienie niezależności, przejrzystości i rozliczalności sądownictwa oraz w zakończonym w pierwszej instancji procesie weryfikacji; z zadowoleniem przyjmuje uruchomiony przez albański parlament nowy proces reform „Dobre rządy, praworządność i walka z korupcją dla Albanii 2030”; podkreśla, że każda inicjatywa mająca na celu wzmocnienie rządów, praworządności i działań antykorupcyjnych musi opierać się na integracji, przejrzystości i współpracy;

34. wyraża jednak zaniepokojenie utrzymującą się ingerencją polityczną i presją wywieraną na system sądowy; z zaniepokojeniem odnotowuje

---

[1] https://www.state.gov/reports/2023-report-on-international-religious-freedom/albania/.

uchybienia w opartych na merytorycznych kryteriach nominacjach członków Najwyższej Rady Sądowniczej i Wysokiej Rady Prokuratury niebędących sędziami, a także zwraca uwagę na wątpliwości dotyczące ich uczciwości; wyraża ubolewanie z powodu utrzymujących się wyzwań dotyczących funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości odnotowanych w sprawozdaniu SPAK z 2024 r.;

35. apeluje o podjęcie pilnych działań w celu zapewnienia niezależności sądownictwa oraz integralności instytucji;

36. podkreśla, że w 2024 r. Albania zajęła 80. miejsce w rankingu ustanowionym według wskaźnika postrzegania korupcji Transparency International, co wskazuje na potrzebę poczynienia istotnych postępów w zwalczaniu korupcji na wysokim szczeblu oraz w zapewnieniu niezależności sądownictwa; podkreśla, że albańska Specjalna Struktura ds. Zwalczania Korupcji i Przestępczości Zorganizowanej (SPAK) odegrała kluczową rolę w prowadzeniu dochodzeń, ściganiu i skazywaniu w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu, a także w sprawach dotyczących ochrony interesów finansowych UE; podkreśla, że należy zapewnić pełną niezależność instytucji antykorupcyjnych i zachęca do wzmocnienia ich zdolności operacyjnych i dochodzeniowych; z zadowoleniem przyjmuje dochodzenia i postępowania w sprawie korupcji na wysokim szczeblu; podkreśla, że zwiększenie liczby prawomocnych wyroków skazujących w sprawach dotyczących urzędników wysokiego szczebla nadal pozostaje istotnym priorytetem; wzywa wszystkie podmioty do powstrzymania się od wszelkich działań podważających pracę niezależnych instytucji takich jak SPAK; ubolewa, że sądownictwo działa w środowisku zastraszania, a przypadki wywierania na nie nadmiernej presji stanowią poważne zagrożenie dla niezawisłości sądów; wyraża zaniepokojenie, że brak wsparcia instytucjonalnego dla sędziów narażonych na groźby osłabia zaufanie społeczne oraz poważnie zagraża praworządności i procesowi integracji Albanii z UE;

37. odnotowuje wyzwania związane z jakością i skutecznością wymiaru sprawiedliwości, w tym dużą liczbę wakatów sędziowskich, niewystarczającą liczbę pracowników sądów, jakość wstępnego i ustawicznego szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości, spójność orzecznictwa oraz brak nowoczesnego zintegrowanego systemu zarządzania sprawami; zauważa, że przydziały budżetowe są niewystarczające, w szczególności dla komponentu sądowego; podkreśla, że zmniejszenie zaległości w rozpatrywaniu spraw w systemie sądowym powinno pozostać priorytetem; z zadowoleniem przyjmuje jednak fakt, że Trybunał Konstytucyjny Albanii poprawił swoją wydajność dzięki zmniejszeniu zaległości i nadal utrzymuje instytucjonalną kontrolę i równowagę;

38. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie przepisów krajowych, których celem jest dostosowanie przepisów dotyczących przeciwdziałania

praniu pieniędzy do dorobku prawnego UE; zauważa potrzebę ustanowienia sprawnie funkcjonującego organu ds. odzyskiwania mienia oraz usprawnienia procedur weryfikacji, procesów prowadzenia dochodzeń, ścigania i uzyskiwania wyroków skazujących w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu, w tym przez zajęcie i ostateczną konfiskatę mienia pochodzącego z przestępstwa;

39. wzywa Albanię, aby dalej dostosowywała swoje ramy prawne, a zwłaszcza kodeks karny, do dorobku prawnego UE w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej oraz handlu narkotykami i bronią palną, a także w zakresie zwalczania cyberprzestępczości, ekstremizmu i zagrożeń terrorystycznych; jest nadal zaniepokojony utrzymującym się zagrożeniem ze strony albańskich grup mafijnych i dywersyfikacją ich działalności w Europie; ubolewa nad faktem, że pomimo wysiłków na rzecz likwidacji ich sieci, w tym poprzez wykorzystywanie w dochodzeniach danych pochodzących z usługi szyfrowania komunikacji Sky-ECC, te grupy przestępcze nadal są w dużym stopniu zaangażowane w handel narkotykami i bronią, przemyt migrantów, handel ludźmi i pranie pieniędzy w kilku państwach członkowskich, w szczególności w Niderlandach, Belgii, Włoszech i Francji; odnotowuje powołanie dodatkowych prokuratorów do Prokuratury Specjalnej, a także utworzenie jednostki ds. dochodzeń finansowych; pochwala udział Albanii we wspólnych działaniach i współpracę w ramach europejskiej multidyscyplinarnej platformy przeciwko zagrożeniom przestępstwami (EMPACT) w zakresie handlu narkotykami, prania pieniędzy i cyberprzestępczości; ponadto docenia zintensyfikowaną współpracę z Europolem, Eurojustem, Fronteksem, Interpolem i siecią CARIN w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i rozbijaniu międzynarodowych sieci przestępczych; zachęca Albanię, aby wzmocniła mechanizmy wymiany informacji wywiadowczych z agencjami UE w celu zwiększenia stabilności w regionie; apeluje o kontynuowanie działań na rzecz dostosowania polityki bezpieczeństwa Albanii do strategii UE w celu zapewnienia bardziej zintegrowanych i odpornych ram bezpieczeństwa w regionie; apeluje do Albanii, aby we współpracy z państwami członkowskimi i agencjami UE wzmocniła walkę z handlem ludźmi; podkreśla potrzebę zwalczania nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką, jako że Albania jest nadal krajem przeznaczenia i krajem tranzytowym; z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie nowej strategii na rzecz ochrony ofiar przestępstw; podkreśla, że ważne jest, aby personel odpowiedzialny za kontrolę migracji przechodził ciągłe szkolenia, tak aby przepisy UE mogły być skutecznie wdrażane, a sieci handlu ludźmi skuteczniej zwalczane;

40. zachęca Europejską Służbę Działań Zewnętrznych i Komisję, aby dalej przyczyniały się do wzmacniania odporności Albanii na zagrożenia hybrydowe w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, manipulacji informacją i ochrony infrastruktury krytycznej; wzywa

Albanię, aby oceniła ryzyko związane z bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi oraz monitorowała takie inwestycje, zwłaszcza w sektorach strategicznych, takich jak energetyka, górnictwo i telekomunikacja, aby uniknąć zależności gospodarczych i pułapek zadłużenia, a także chronić interesy narodowe, zwiększyć bezpieczeństwo i zapewnić zgodność ze standardami UE;

41. wzywa UE i kraje Bałkanów Zachodnich, by ustanowiły ramy skutecznej współpracy między Prokuraturą Europejską (EPPO) a krajami przystępującymi w celu ułatwienia ścisłej współpracy oraz ścigania nadużyć związanych z wykorzystaniem funduszy unijnych; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania zawarła dwustronne porozumienie robocze z EPPO;

Reformy społeczno-gospodarcze

42. z zadowoleniem odnotowuje zaangażowanie Albanii we wdrażanie unijnego planu wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich, obejmującego integrację z jednolitym rynkiem UE, regionalną integrację gospodarczą, podstawowe reformy i zwiększone wsparcie finansowe;

43. ponownie podkreśla znaczenie poprawy infrastruktury publicznej w krajach Bałkanów Zachodnich oraz rozbudowy połączeń z państwami członkowskimi UE; przypomina, że Plan gospodarczo-inwestycyjny dla Bałkanów Zachodnich może poprawić łączność regionalną za pomocą infrastruktury kolejowej i drogowej; w tym kontekście wzywa władze wszystkich krajów do ukończenia korytarza VIII łączącego Albanię, Macedonię Północną i Bułgarię; przypomina, że należy udoskonalić sieć połączeń lotniczych między krajami Bałkanów Zachodnich a państwami członkowskimi UE;

44. z zadowoleniem przyjmuje program reform Albanii dotyczący otoczenia działalności gospodarczej, kapitału ludzkiego, cyfryzacji, energii i transformacji ekologicznej, praw podstawowych i praworządności; z zadowoleniem przyjmuje ponadto udział Albanii w unijnym programie „Cyfrowa Europa”; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albanię uznano za regionalnego lidera administracji publicznej i cyfrowych zamówień publicznych w ramach programu wsparcia na rzecz poprawy zarządzania, prowadzonego przez UE i Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju;

45. zachęca władze Albanii do zmniejszenia zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym przez dalszą poprawę dostępu do edukacji i mieszkań, a także usług socjalnych i opieki zdrowotnej, szczególnie dla osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej oraz grup mniejszościowych, w tym Romów i Egipcjan; apeluje o wdrożenie krajowej strategii ochrony socjalnej Albanii na lata 2024–2030 oraz krajowej strategii zatrudnienia i umiejętności na lata 2023–2030; wzywa Albanię, aby przyjęła dalsze środki na rzecz walki

z bezrobociem wśród młodzieży; wzywa również władze albańskie, aby skutecznie wdrożyły krajowy program na rzecz praw dziecka przez zapewnienie pomocy dzieciom zagrożonym wykluczeniem i ubóstwem;

46. wyraża uznanie dla władz albańskich za przyjęcie aktów prawnych dotyczących reformy szkolnictwa wyższego oraz za wdrożenie krajowej strategii na rzecz edukacji na lata 2021–2026; wzywa Albanię do włączenia umiejętności korzystania z mediów jako podstawowego przedmiotu do szkolnych programów nauczania, przy jednoczesnym zapewnieniu nauczycielom specjalnych szkoleń i nowoczesnych zasobów w celu zapewnienia wysokiej jakości nauczania; zachęca do współpracy w ramach unijnych inicjatyw edukacyjnych i sieci regionalnych, takich jak centrum monitorowania umiejętności korzystania z mediów na Bałkanach Zachodnich, w celu wdrożenia najlepszych praktyk w zakresie krytycznego myślenia i edukacji cyfrowej;

47. z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione przez Albanię w zawieraniu dwustronnych umów o zabezpieczeniu społecznym z państwami członkowskimi UE oraz w przygotowaniach do umożliwienia połączenia jej systemu służb zatrudnienia z EURES (europejską siecią służb zatrudnienia);

48. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w listopadzie 2024 r. Albania przystąpiła do jednolitego obszaru płatności w euro, zmniejszając tym samym koszty ponoszone przez obywateli i przedsiębiorstwa oraz przyczyniając się do dalszej integracji Albanii z jednolitym rynkiem; pochwala władze Albanii za dostosowanie do dorobku prawnego UE w zakresie płatności (dyrektywa w sprawie rachunków płatniczych[1]) oraz za działania, które doprowadziły do usunięcia Albanii z szarej listy Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF); dostrzega starania Albanii na rzecz poprawy konkurencyjności gospodarczej i wzywa jej rząd do kontynuowania reform strukturalnych w celu wspierania bardziej atrakcyjnego otoczenia działalności gospodarczej zgodnie ze standardami UE; ubolewa, że nieskuteczność organów administracji publicznej, nadmierne ramy regulacyjne, korupcja i znacznie rozwinięta gospodarka nieformalna osłabiają otoczenie działalności gospodarczej i utrudniają konkurencję;

49. pochwala poprawę wyników fiskalnych Albanii; apeluje do władz Albanii o dalsze zwiększenie zdolności analizy ryzyka fiskalnego poprzez wzmocnienie odpowiedniego departamentu Ministerstwa Finansów; apeluje o zwiększenie przejrzystości i odpowiedzialności

---

[1] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 214, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/92/oj).

przedsiębiorstw państwowych przez coroczne raporty finansowe; wzywa Albanię do wzmocnienia publicznej wewnętrznej kontroli finansowej i wdrożenia zaleceń najwyższego organu kontroli (ALSAI);

50. z zadowoleniem przyjmuje dalsze dostosowanie przepisów do dorobku prawnego UE w zakresie prywatnych funduszy emerytalnych i ram naprawy oraz restrukturyzacji banków; wzywa Albanię do dokończenia procesu dostosowywania przepisów do dorobku prawnego UE w zakresie ubezpieczeń, rynków kapitałowych, rynków papierów wartościowych, funduszy inwestycyjnych oraz infrastruktury rynku finansowego;

51. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie w sprawie obniżenia kosztów roamingu, osiągnięte na szczycie w Tiranie; w związku z tym wzywa władze, podmioty prywatne i wszystkie zainteresowane strony, aby dążyły do osiągnięcia uzgodnionych celów znacznego obniżenia opłat roamingowych za transmisję danych i dalszego obniżenia cen roamingu między Bałkanami Zachodnimi a UE do poziomu zbliżonego do cen krajowych do 2027 r.; z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie pierwszego etapu planu działania w zakresie roamingu między Bałkanami Zachodnimi a UE;

52. wyraża zaniepokojenie brakiem postępu w ustanawianiu przepisów prawa spółek w Albanii; wzywa władze albańskie do zakończenia dostosowywania przepisów prawa spółek do dorobku prawnego UE;

Środowisko, bioróżnorodność, energia i transport, zrównoważona turystyka

53. podkreśla, że Albania musi dołożyć wszelkich starań, aby dostosować się do dorobku prawnego UE w dziedzinie środowiska; apeluje o dostosowanie do unijnej dyrektywy w sprawie oceny oddziaływania na środowisko[1] i dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko[2]; podkreśla potrzebę wzmocnienia walki z przestępstwami przeciwko środowisku;

54. podkreśla potrzebę przejrzystych i włączających konsultacji publicznych zgodnie z konwencją z Aarhus, zapewniających aktywny udział społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych oraz instytucji naukowych w procesach decyzyjnych dotyczących środowiska, w szczególności w przypadku projektów mających poważne skutki środowiskowe i społeczno-gospodarcze; ostrzega, że

---

1 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

2 Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

brak odpowiedniego zaangażowania zainteresowanych stron podważa standardy zarządzania i zgodność Albanii ze zobowiązaniami wynikającymi z dorobku prawnego UE; wyraża zaniepokojenie gospodarczymi i środowiskowymi skutkami niekonkurencyjnych projektów rozwojowych finansowanych z zagranicy;

55. przypomina, że Albania musi dołożyć wszelkich starań, aby osiągnąć cele związane z ochroną klimatu, efektywnością energetyczną, dywersyfikacją i ekologizacją dostaw energii i transportu; zauważa, że jakość powietrza i wody oraz gospodarka odpadami nadal stanowią szczególne wyzwania dla kraju; apeluje do rządu centralnego oraz władz lokalnych o zintensyfikowanie działań na rzecz poprawy jakości powietrza i ograniczenia potencjalnie śmiertelnego zanieczyszczenia; apeluje do rządu Albanii o nadanie priorytetu wdrażaniu strategii przystosowywania się do zmiany klimatu, rozwojowi odnawialnych źródeł energii i modernizacji krajowego systemu gospodarki odpadami w celu spełnienia standardów UE i wspierania zrównoważonego wzrostu gospodarczego; zachęca władze albańskie do wzmocnienia środków i inwestycji w celu rozbudowy systemów transportu publicznego i kolejowego;

56. jest głęboko przekonany, że ochrona środowiska i zrównoważony rozwój turystyki muszą iść ze sobą w parze; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie pierwszego parku narodowego dzikiej rzeki w Europie – Parku Narodowego Dzikiej Rzeki Wjosy – i apeluje o przeznaczenie wystarczających środków na jego ochronę; wzywa władze do pełnego poszanowania integralności ekologicznej tego parku narodowego oraz do ponownego rozważenia projektów infrastrukturalnych, w szczególności projektu poboru wody z rzeki Shushica, zgodnie z międzynarodowymi standardami i najlepszymi praktykami w zakresie ochrony bioróżnorodności, aby zagwarantować, że różnorodność biologiczna, siedliska i funkcje ekologiczne parku pozostaną nienaruszone; ponownie wyraża zaniepokojenie budową lotniska we Wlorze na obszarze chronionym Wjosa–Narta, co stanowi naruszenie krajowych i międzynarodowych norm ochrony różnorodności biologicznej; wzywa Komisję do zajęcia się tą kwestią w 27. rozdziale negocjacji akcesyjnych; wzywa władze albańskie do przyjęcia przepisów wykonawczych do ustawy o dziedzictwie kulturowym i muzeach;

57. wyraża poważne zaniepokojenie niedawnymi zmianami w albańskiej ustawie o obszarach chronionych, zezwalającymi na realizację dużych projektów infrastrukturalnych i turystycznych w strefach wrażliwych ekologicznie; apeluje o wycofanie tych zmian legislacyjnych w celu zapewnienia pełnej i ścisłej zgodności z krajowymi i międzynarodowymi ramami prawnymi i normami ochrony przyrody oraz rozwiązania problemu zanieczyszczenia odpadami morskimi krajów sąsiadujących;

58. wzywa władze albańskie do wyznaczenia kluczowych obszarów chronionych i skutecznego zarządzania nimi w celu ochrony krytycznie zagrożonych gatunków, w szczególności rysia bałkańskiego, w tym za pomocą kompleksowych programów monitorowania różnorodności biologicznej, a także do wdrożenia i ścisłego egzekwowania przepisów dotyczących zwalczania kłusownictwa; wzywa Albanię, aby zrezygnowała z planów budowy elektrowni wodnej Skawica na rzece Czarny Drin ze względu na jej poważne skutki ekologiczne, społeczne i kulturowe, w tym wysiedlenie lokalnych społeczności;

Współpraca regionalna i polityka zagraniczna

59. wyraża zadowolenie z przyjętego 19 listopada 2024 r. partnerstwa w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony między UE a Albanią, które ustanawia platformę pogłębionego dialogu i zacieśnionej współpracy w kwestiach bezpieczeństwa i obrony oraz stanowi znaczący krok naprzód; podkreśla, jak ważne jest dopilnowanie, by partnerstwo to przełożyło się na konkretne działania, w tym wspólne inicjatywy szkoleniowe, wspólne zdolności wywiadowcze i wzmocnione środki ochrony granic w celu sprostania regionalnym i globalnym zagrożeniom bezpieczeństwa; podkreśla potrzebę pogłębienia współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa na Bałkanach Zachodnich oraz zacieśnienia koordynacji między partnerami regionalnymi w walce z przestępczością zorganizowaną, zagrożeniami cyberbezpieczeństwa i wyzwaniami hybrydowymi; apeluje o większe wsparcie UE dla regionalnych inicjatyw w dziedzinie bezpieczeństwa, które zwiększają stabilność i odporność na Bałkanach Zachodnich; zauważa, że partnerstwo to stanowi znaczący krok naprzód w umacnianiu roli Albanii jako wiarygodnego partnera UE w dziedzinie bezpieczeństwa; podkreśla ponadto, że partnerstwo to ułatwi m.in. wspólne inicjatywy i wysiłki na rzecz budowania zdolności, a tym samym przyczyni się do bardziej odpornej i zintegrowanej architektury bezpieczeństwa na Bałkanach Zachodnich;

60. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie w 2024 r. krajowej strategii bezpieczeństwa, której celem jest dalsza walka z zagrożeniami hybrydowymi, oraz nową ustawę o cyberbezpieczeństwie; z zadowoleniem przyjmuje wspólną deklarację podpisaną przez Albanię, Kosowo i Chorwację, której celem jest zacieśnienie współpracy i wzmocnienie potencjału obronnego, przy jednoczesnym pełnym poparciu dla euroatlantyckiej oraz regionalnej integracji w dziedzinie obrony;

61. wyraża zaniepokojenie rosnącym wpływem Rosji w sąsiedztwie UE; pochwala działania podjęte w październiku 2024 r. przez albański Urząd ds. Łączności Elektronicznej i Pocztowej (AKEP), które doprowadziły do zamknięcia 155 kont internetowych obsługiwanych przez Rosję i zaangażowanych w rozpowszechnianie dezinformacji, a

także ośmiu kont związanych z grupami cyberszpiegostwa[1]; podkreśla, że środki te odzwierciedlają bieżące wysiłki Albanii na rzecz łagodzenia cyberzagrożeń; wzywa UE do zwiększenia wsparcia dla Albanii w przeciwdziałaniu wrogim wpływom Rosji i w ochronie stabilności w regionie;

62. pochwala pełne dostosowanie się Albanii do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE, w tym poparcie dla sankcji UE wobec państw trzecich, oraz jej pozytywny wkład w misje w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, w szczególności EUFOR Althea, co podkreśla zaangażowanie tego kraju w przyczynianie się do regionalnego i międzynarodowego bezpieczeństwa i stabilności; z zadowoleniem przyjmuje udział Albanii w operacjach prowadzonych przez UE i NATO oraz jej współpracę z Europolem i Interpolem; apeluje o dalszy udział w prowadzonych przez UE operacjach zarządzania kryzysowego oraz misjach w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, takich jak operacja bezpieczeństwa morskiego EUNAVFOR Aspides; uznaje strategiczne znaczenie regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego dla bezpieczeństwa oraz stabilności gospodarczej w Europie; wzywa Albanię do zwiększenia potencjału w zakresie bezpieczeństwa morskiego w koordynacji z UE i NATO;

63. z zadowoleniem odnotowuje nieustanne wysiłki rządu albańskiego na rzecz promowania stosunków dobrosąsiedzkich; przypomina w związku z tym o znaczeniu zobowiązania Albanii do rozstrzygania wszelkich sporów granicznych zgodnie z zasadą pokojowego rozstrzygania sporów oraz z Kartą Narodów Zjednoczonych i Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza, w tym, w razie potrzeby, zgodnie z wyrokami Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości; z zadowoleniem przyjmuje aktywny wkład Albanii w proces berliński; zachęca ponadto do trwałego i konstruktywnego zaangażowania w inicjatywy współpracy regionalnej, zgodnie z wartościami UE i celami polityki rozszerzenia, ponieważ przyczynia się to do utrzymania pokoju, bezpieczeństwa i stabilności na Bałkanach Zachodnich; przestrzega przed wszelkimi działaniami, takimi jak inicjatywa „Otwarte Bałkany”, które mogłyby osłabić funkcjonowanie wspólnego rynku regionalnego lub spowodować odejście od procesu berlińskiego, ponieważ stwarzają one przeszkody dla integracji europejskiej i spójności UE, a tym samym potencjalnie zagrażają postępom Albanii na drodze do głębszej integracji regionalnej i europejskiej;

64. z zadowoleniem przyjmuje ratyfikację przez Albanię dwustronnych porozumień o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z Chorwacją, Czarnogórą i Bułgarią;

---

[1] https://politiko.al/english/e-tjera/-mbyll-155-llogari-ruse-ne-internet-per-dezinformimin-ne-tirane-i517028?.

65. podkreśla konstruktywną rolę Albanii w promowaniu stabilności i współpracy na Bałkanach Zachodnich, w szczególności za pośrednictwem dwustronnego dialogu z krajami sąsiadującymi i zaangażowania w działalność organizacji regionalnych;

°

° °

66. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawicielce Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządom i parlamentom państw członkowskich oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Republiki Albanii.